

Sözlük Klavuzu

HD

19 Mart 2005

İçindekiler

1 Giriş	3
2 Sözlüğün Oluşumu	3
3 Sözlük Kullanımı	4
3.1 Çevrimiçi Kullanım	4
3.2 Çevrimdışı Kullanım	4
3.3 Ekleme/Değiştirme	5
4 Sözlük Altyapısı	5

1 Giriş

Ulusal Dağıtım olarak bütün bir işletim sistemi çıkaracağız ve sistemin kullanıcı arabirimlerinin tamamen Türkçe olmasını hedefliyoruz. Masaüstündeki farklı uygulamaların bir bütünlük içinde görünmesi ve kullanım kolaylığı açısından, arabirimlerde aynı kavramı ifade eden sözcüklerin aynı Türkçe karşılıklara çevrilmiş olması önemli. Bu nedenle yerleştirme çalışmalarında kullanılmak üzere Uludağ Projesi tarafından diğer yerleştirme grupları ile birlikte ortak bir sözlük oluşturulmasına başlandı.

Amacımız genel bir İngilizce-Türkçe sözlük oluşturmak değil, kullanıcı arabirimlerinde karşımıza çıkan ve bilişimde özel anlamlarda kullanılan kavramlara ortak karşılıklar belirlemektir. Bu yabancı dil kavramlar bilişim dışında genel anlamlara da sahip olabilirler, fakat burada Türkçe'ye çevrilirken kavramın kullanıldığı bağlam göz önüne alınarak karşılığı belirlenecektir.

Bu döküman, basitçe sözlüğün oluşturulma yöntemini, yapısını ve kullanımını açıklamak üzere hazırlanmıştır.

2 Sözlüğün Oluşumu

Sözlüğe sıfırdan başlamak yerine, yerleştirme gruplarının kullandıkları mevcut sözlüklerden faydalanıyoruz. Şu anda temel olarak aldığımız sözlükler belgeler.org'un kendi sözlüğü ve TBD'nin sözlüğü. Bu iki sözlükte karşılıkları ortak olan kavramları Uludağ sözlüğüne ekleyerek başladık. Ancak her iki sözlükte ortak karşılıklar kullanılmasına rağmen üzerinde tartışılabilir kavramlar olabiliyor, bunları gözden kaçırmamak için Uludağ Türkçe e-posta listesine¹ sunuyoruz. Sözlüğe eklenecek kavramların belirlenmesi ve bunların listede tartışılması sırasında yön belirleyici olması açısından bir yöntem tanımladık:

- Herkes tarafından bilinen, masaüstünde kullanılan ancak terim olmayan sözcükler (open, close, mouse, printer) sözlüğe alınmayacak.
- Sözcüğün normal bir İngilizce-Türkçe sözlükte bulunabilen karşılığı masaüstündeki karşılığını veriyorsa, yani bilişim terimi olarak özel bir kullanımı yoksa sözlüğe alınmayacak, çünkü amacımız genel bir İngilizce-Türkçe sözlük yapmak değil.
- Bunlar dışında kalan ve bilişimde özel anlam ifade eden sözcükler, anlamlarını gözden geçirmek üzere listeye sunulacak. Tartışırken de bu kelimelerin kullanıldıkları yere göre, sadece bilişimdeki anlamlarına yer verilecek, günlük hayatta başka anlama geliyorsa da bu anlam sözlüğe eklenmeyecek.
- Listede tartışılan sözcüğün kullanıldığı bağlam ve mümkünse uygulama veya örnek verilecek.

¹<http://liste.uludag.org.tr/cgi-bin/mailman/listinfo/turkce/>

Bu yönteme göre, kullanıcı arabirimlerinde karşımıza çıkan kavramlara öncelik verilerek sözlük oluşmaya devam ediyor.

Ayrıca e-posta listesindeki üyeler tarafından zaman zaman ortaya atılan ve karşılıkları tartışılan sözcükler, üzerinde anlaşmaya varıldığında sözlüğe eklenecektir.

3 Sözlük Kullanımı

Sözlük şu anda sadece evrimii olarak jabber üzerinden kullanılabilir.

3.1 Çevrimiçi Kullanım

Hızlı mesajlaşma aracınıza “sozluk@jabber.uludag.org.tr” bağlantısını ekleyerek, jabber üzerinden normal bir kullanıcı ile mesajlaşırmış gibi, aradığınız terimi girebilirsiniz. Terim sözlüklerden en az birinde yer alıyor ise karşılıkları ve hangi sözlükten alındığı cevap olarak geliyor. Örneğin:

Sözlüğe mesaj > asynchronous

Sözlükten mesaj > Zamanuyumsuz(Uludağ), eş zamanlı olmayan(Uludağ), Asenkron(Uludağ), Eşzamansız(Belgeler.org), Zamanuyumsuz(Belgeler.org), Zamanuyumsuz(TBD).

Sorduğunuz sözcüğün karşılığı sözlüklerde yoksa “bilmiyorum” mesajını alıyorsunuz veya varsa ona yakın sözcükleri listeliyor.

Sözlüğe mesaj > charge

Sözlükten mesaj > Bildikirim: change, changer, charset, chart, share.

Kayıtlı sözlükleri ve sözcük sayılarını görmek için “!bilgi” komutunu, diğer komutlar için “!yardım” komutunu kullanabilirsiniz.

3.2 evrimdişi Kullanım

Sözlük istemcisi uygulaması “gzlk”² (henüz geliştirilme aşamasında) ve sözlüğün veritabanı dosyaları³ subversion deposudan indirilebilir. İstemci uygulaması tamamlandığında, sağlanan sözlük arayüzünden sorgulama yapılabilir. Ekleme, ıkarma, düzeltme gibi değişiklikler yetkisi olan kişiler tarafından yapılacak ve bu değişiklikler kişinin kendi subversion deposundaki dosyalara yansıyacak. Ana depoya gönderme yetkisi olan kişi değişiklikleri onayladığında, depoyu kullanan herkese gönderilecek bir mail ile güncellemeler bildirilecek.

²<http://svn.uludag.org.tr/uludag/trunk/gozluk/>

³<http://svn.uludag.org.tr/uludag/trunk/ulubot/sozluk/>

3.3 Ekleme/Değiştirme

Sözlüğe ekleme yapmak, yukarıda anlatıldığı gibi çevrimdışı kullanımla olacak.

4 Sözlük Altyapısı

Sözlük, bir bot ile jabber üzerinden çevrimiçi olarak çalışıyor. Subversion deposunda değişik formatlarda tutulan birden fazla sözlük dosyasını kullanabiliyor.

Uludağ sözlüğü xml formatta her yabancı dil kavram için,

```
<term>  
<s>Yabancı sözcük</s><s>Varsa eş anlamlı başka yabancı sözcük</s>  
(istenen sayıda olabilir)  
<t>Türkçe karşılık</t><t>Varsa diğer Türkçe karşılık</t> (istenen sayıda  
olabilir)  
<d>Açıklama: Kullanıldığı bağlam, uygulama veya örnekler</d> (sadece  
bir adet açıklama alanı var)  
</term>
```

alanları olacak şekilde tutuluyor.